

Şimal-Cənub dəhlizi regionda Azərbaycanın önəmini daha da artırır

Regionun iqtisadi potensialının tam şəkildə reallaşdırılması məqsədilə nəqliyyat-kommunikasiya xətlərinin və tranzit yollarının diversifikasiyasına xüsusi diqqət yetirilməsi böyük əhəmiyyət daşıyır. Azərbaycan bu istiqamətdə öz imkanlarını təqdim edir, respublikamızda ən müasir nəqliyyat infrastrukturunu yaradılır. Şərq-Qərb və Şimal-Cənub nəqliyyat dəhlizlərinin üzərində yerləşən ölkəmiz hazırda Avrasiyanın əsas nəqliyyat və logistika mərkəzlərindən birinə çevrilib.

Prezident İlham Əliyevin məqsədyönlü fəaliyyəti sayəsində neft-qaz, nəqliyyat-logistika və fiber-optik kommunikasiyaların qurulması, dəhlizlər boyunca ölkələrin multimodal daşımaları üçün hüquqi, siyasi və texniki uzlaşmanın, ahəngləşmənin həyata keçirilməsi təqdirəlayıqdır. Bu baxımdan, Şimal-Cənub dəhlizində ölkəmizin həlledici faktora çevrilməsi reallaşmaqdadır. Okeanlara çıxışı olmayan Azərbaycan Şimal-Cənub və Şərq-Qərb dəhlizlərinin kəsişməsində bir neçə dəhliz modifikasiyası da təqdim edir: Şimal-Qərb, Cənub-Qərb, Orta Asiya-Türkiyə, Avropa-Çin və s.

Bildiyimiz kimi, Rusiya, İran və Hindistan arasında 2000-ci ilin sentyabrında imzalanmış hökumətlərarası saziş əsasında Şimal-Cənub nəqliyyat dəhlizinin təməli qoyulub. Azərbaycan bu sazişə 2005-ci ildə qoşulub. Ümumilikdə, 13 ölkə sözügedən sazişi ratifikasiya edib.

Beynəlxalq dəhlizin bizim ərazimizdən keçən hissəsində işlərin sürətləndirilməsi üzrə bir sıra tədbirlər görülüb. Buna misal olaraq, Astara (AR) –Astara (İİR) dəmir yolu xəttinin Astaraçay üzərindəki körpüyə qədər 8,3 km yeni yolun tikilməsini, Astaraçay üzərində dəmir yolu körpüsünün inşasını, həmin körpüdən İran ərazisində tikilmiş yük terminalına qədər 1,4 km yolun çəkilməsinə göstərmək olar. Azərbaycan tərəfi Astarada (İran) 35 hektar ərazidə dəmir yolu stansiyasının tikintisi və yüklərin boşaldılması üçün terminalların inşasını da davam etdirir.

Dəhliz çərçivəsində bütün infrastruktur layihələri tamamlandıqdan sonra İran ərazisindən keçməklə Bakıdan Naxçıvana dəmir yolu ilə birbaşa daşımaların təşkili mümkün olacaqdır. Dəhlizlə ilkin olaraq il ərzində 5 milyon ton yükün daşınması, gələcəkdə isə 10 milyon tona qədər artırılması planlaşdırılır. İran tərəfdən əsasən neft və neft məhsulları, mineral gübrələr, sement, kimyəvi məhsullar və s.,

İran istiqamətində isə taxıl məhsulları və meşə materialları daşınır.

Bir neçə gün əvvəl İranın Yol və şəhərsalma nazirinin müavini Şəhriyar Əfəndizadə Tehrandə keçirdiyi brifinqdə bildirib ki, tezliklə İran, Azərbaycan və Rusiya arasında Şimal-Cənub dəhlizi çərçivəsində Rəşt-Astara dəmir yolunun tikintisi istiqamətində üçtərəfli saziş imzalanacaq. Üç ölkə rəsmilərinin iştirakı ilə Azərbaycanda keçiriləcək iclasda bu dəmir yolunun tikilməsi ilə əlaqədar investisiya haqda müzakirələr aparılacaq.

Sentyabrın 9-da isə Bakıda Azərbaycan Respublikası Baş nazirinin müavini Şahin Mustafayev, Rusiya Federasiyası Baş nazirinin müavini Aleksandr Novak və İran İslam Respublikasının Yol və şəhərsalma naziri Rüstəm Qasimi arasında Beynəlxalq Şimal-Cənub Nəqliyyat Dəhlizinin inkişafına dair ilk üçtərəfli görüş keçirilib. Azərbaycan Respublikasının Rəqəmsal inkişaf və nəqliyyat naziri Rəşad Nəbiyev, eləcə də digər dövlət qurumları rəsmilərinin də iştirak etdikləri görüşdə dəhlizin potensialı və perspektivləri haqqında ətraflı müzakirələr aparılıb. Tərəflər Azərbaycan, İran və Rusiyanın yüksək intermodal tranzit potensialından tam həcmdə istifadəsi və bu xüsusda Şimal-Cənub Beynəlxalq Nəqliyyat Dəhlizinin inkişaf etdirilməsi məqsədilə əməkdaşlığın daha da gücləndirilməsinin vacibliyini qeyd ediblər. Görüşün yekunu olaraq tərəflər arasında Bakı Bəyannaməsi imzalanıb.

Son geosiyasi hadisələr fonunda Orta dəhliz və Şimal-Cənub marşrutunun Azərbaycanda kəsişməsinin bir-biri ilə açıq rəqabət aparın böyük güclərin əməkdaşlığı üçün imkanlar yaratması optimal səmərə tədbirlərindəndir.

Hikmət XƏLİLOV,
Silahlı Qüvvələrin
ehtiyatda olan zabiti